

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Світова торгівля посідає центральне місце в системі міжнародних економічних відносин та являє собою водночас передумову та наслідок міжнародного поділу праці. Окрім того, світова торгівля є центральною ланкою складної системи світогосподарських зв'язків, яка об'єднує практично всі країни світу в єдину міжнародну економічну систему. Вона також виступає способом, який держави застосовують з метою розвитку кваліфікації економіки, збільшення продуктивності праці та ефективного застосування своїх ресурсів [1, с. 3].

Проблемні питання розвитку світової торгівлі, участі в цих процесах України та інших країн широко висвітлюються вітчизняними дослідниками, зокрема Ю. Є. Осацькою, О. М. Зінченко, Д. Лук'яненком, О. В. Ярмак, А. О. Черняєвою та ін. Проте проблема сучасних тенденцій розвитку світової торгівлі є актуальною та потребує розгляду.

Насамперед варто зазначити, що на сучасному етапі розвитку міжнародної торгівлі необхідно розглядати її в нових умовах, умовах глобалізації. У цьому випадку світова торгівля виступає як система мікрорівнів й макрорівнів, оскільки вона включає споживачів, постачальників, уряд країн та міжнародні організації [3, с. 36]. Значущими факторами, які здійснюють вплив на світову торгівлю у сучасних умовах є науково-технічна революція та науково-технічний прогрес. З огляду на це, на наш погляд, основними тенденціями розвитку світової торгівлі на сучасному етапі є наступні:

- 1) інформація, ідеї та знання стають предметом купівлі-продажу, набуваючи різноманітних форм під час створення, поширення та переміщення;
- 2) динамічний розвиток мережевих технологій, який призвів до появи нового класу валют, а саме Bitcoin та її похідних;
- 3) Інтернет докорінно змінює відносини між виробником, продавцем і споживачем, виводить їх на якісніший рівень;
- 4) відбувається висока інтеграція між економіками різних країн світу.

Усі ці тенденції мають певний вплив на світову торгівлю, як позитивний, так і негативний, зокрема: нарощування експортно-імпортних стосунків, лібералізація торговельних відносин між країнами, активізація процесів глобального виробництва в межах однієї мережі постачання та випадки всесвітніх економічних криз. Сьогодні на продаж товарів на міжнародному ринку активно здійснюють вплив не лише економічні фактори, а й політичні та форс-мажорні ситуації, а тому підприємство, що виходить на зовнішній ринок, одержує не тільки вищі прибутки, але й підвищені ризики [2, с. 815].

Отже, можемо підсумувати, що роль світової торгівлі на сучасному етапі дуже велика, оскільки вона пов'язує всі країни світу в єдине господарське ціле,

опосередковує практично всі види міжнародного поділу праці, а також дає поштовх розвитку підприємствам і тим самим конкурентоспроможності місцевої продукції. Сьогодні існують деякі тенденції світової торгівлі, які сформувалися під впливом глобалізації, науково-технічної революції й науково-технічного прогресу та здійснюють свій вплив на її розвиток.

Перелік використаних джерел:

1. Гаврилюк І. І. *Розвиток міжнародної торгівлі в системі міжнародних економічних відносин в Україні. Економіка та суспільство*. 2022. № 45. С. 1–8.
2. Осацька Ю. Є., Зінченко О. М. *Міжнародна торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку. Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 814–817.
3. Ярмак О. В., Черняєва А. О. *Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі та глобалізації. Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2020. № 43. С. 35–38.

Кравчук Наталія

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ГЕОПОЛІТИЧНА ТА ГЕОЕКОНОМІЧНА ФРАГМЕНТАЦІЯ СВІТУ

Початок третього десятиліття ХХІ століття ознаменувався загостренням глобальних викликів і загроз, які не лише актуалізували одну із найбільш дискусійних тем – проблему формування нового світового порядку, але й спровокували цілий ряд потужних імпульсів, що зумовили геополітичну фрагментацію та геоекономічну конфронтацію у сучасному глобалізованому світі. Переконливим аргументом у цьому контексті стала головна дискусійна тема Давоського економічного форуму 2023 – «Співпраця у фрагментованому світі». Очевидно, що формування контурів майбутнього геоекономічного простору, як і становлення нових геополітичних центрів у «фрагментованому світі», значною мірою визначатимуться умовами невизначеності. На фоні цієї невизначеності зростає «ризик виникнення полікриз, оскільки багато речей відбувається одночасно, а лідери стикаються із епохою глобальних викликів, до яких вони потенційно не готові» [1]. Так, зокрема, світові лідери змушені одночасно вирішувати такі наявні глобальні виклики, як криза вартості життя, інфляція і торговельні війни, соціальні потрясіння, геополітична конфронтація та загроза ядерної війни, до яких останнім часом додалися нові. Серед них – низькі темпи економічного зростання і майбутня світова рецесія, високий рівень державного боргу, зниження інвестицій, деглобалізація, «національний егоїзм» та зростаюча роздробленість глобальної економіки, гальмування розвитку людського потенціалу, швидкий розвиток технологій подвійного призначення, які можуть бути використані з військовою і терористичною метою, зростаючий тиск нас-